

Strategia României privind economia circulară, provocări pentru profesia contabilă

Dr. ec. Elena STĂNCIULESCU^a, conf. univ. dr. Mihai VUȚĂ^b, Maria Teodora VUȚĂ^c, masterand

^a București

^{b, c} Academia de Studii Economice din București

Abstract

Climate change, the need to adopt a sustainable lifestyle, social responsibility are no longer matters that can be ignored by a company. Each of us must contribute to the transition to a circular economy. In order to reconsider production and consumption models, we should know the significant impact that the main economic sectors of Romania have on the environment. Circular thinking has implications on the application of accounting and financial principles, so that professional accountants should be able to evaluate decisions beyond the financial value generated by financial statements.

Keywords: circular economy, environment, professional accountant, digitalisation

Termeni-cheie: economie circulară, mediu înconjurător, profesionist contabil, digitalizare

Clasificare JEL: Q01, Q55, Q56, Q57, Q58, Q59, M41, M49

To cite this article: Elena Stănciulescu, Mihai Vuță, Maria Teodora Vuță, *Strategia României privind economia circulară, provocări pentru profesia contabilă*, *CECCAR Business Review*, N° 10/2024, pp. 18-27, <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2024.10.03>

⇒ Conceptul de *economie circulară*

Economia circulară joacă un rol important pe plan internațional, reducând efectul asupra mediului și diminuând la minimum deșeurile și eliberarea de substanțe periculoase în toate etapele ciclului lor de viață.

La nivel global, ne confruntăm cu resurse naturale limitate și cu o populație în creștere. Astfel, tranziția către o economie circulară reprezintă o provocare internațională.

Conceptul de *economie circulară* se bazează pe trei **principii fundamentale**, prezentate în figura de mai jos:

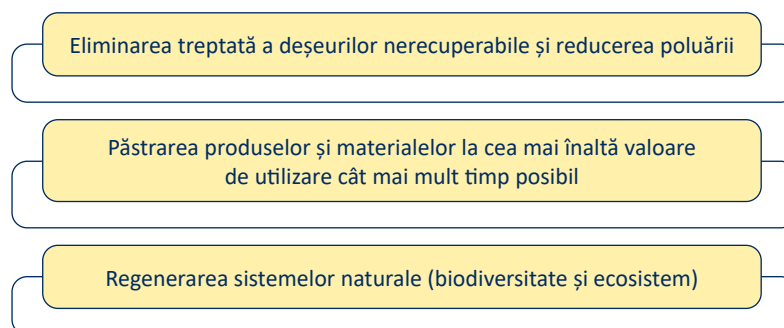


Figura 1. Principiile fundamentale ale economiei circulare

Sursa: [Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, 2022](#).

Pentru tranziția către o economie circulară trebuie regândite modelele de producție și de consum și redefinit termenul de *creștere*, transformându-l într-unul care să cuprindă beneficii sociale și de mediu dincolo de profitul economic.

Migrarea către o economie circulară va aduce o serie de beneficii la nivel atât social, cât mai ales economic și de mediu, în primul rând prin diminuarea necesarului de materii prime și, implicit, printr-o micșorare a consumului de energie de care este nevoie pentru fabricarea produselor, determinând astfel reduceri ale emisiilor de carbon, poluării aerului și expunerii la toxicitate. Aceste acțiuni vor avea consecințe pozitive asupra ecosistemului, a energiei regenerabile și a calității aerului.

Pe lângă aceste avantaje, economia circulară prezintă și unele dezavantaje, cel mai important fiind necesitatea reconversiei profesionale a persoanelor ale căror locuri de muncă sunt legate de economia liniară.

➔ Cadrul de reglementare

Hotărârea Guvernului nr. 1.172/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind economia circulară are ca obiectiv asigurarea tranziției României de la un model economic liniar la unul circular, în acord cu *Planul de acțiune al Uniunii Europene privind economia circulară*.

Legislația UE pune tot mai mult accentul pe economia circulară. Utilizarea eficientă a resurselor se regăsește pe agenda politică a Uniunii Europene de mai bine de un deceniu.

Directiva din 2009 privind proiectarea ecologică este principalul act legislativ pentru produsele cu impact energetic în vederea stabilirii cerințelor pentru proiectarea circulară a acestora. În luna martie 2010, Comisia Europeană a adoptat *Strategia Europa 2020*, care a inclus ca prioritate „promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive” (<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:ro:PDF>).

În anul 2011, Comisia Europeană a publicat inițiativa emblematică *O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor*, o foaie de parcurs pentru asigurarea durabilității creșterii economice prin decuplarea acesteia de utilizarea resurselor.

În perioada 2015-2019, legiuitorii UE au adoptat o serie de directive în scopul promovării principiilor economiei circulare: privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase, privind ambalajele și deșeurile de ambalaje și materialele plastice de unică folosință.

➔ Transpunerea directivelor UE relevante pentru economia circulară, adoptate în cursul Planurilor de acțiune privind economia circulară ale Comisiei (PAEC)

Tranziția către o economie circulară reprezintă o provocare internațională. La nivel global, ne confruntăm cu resurse naturale limitate și cu o populație în creștere.

Tabelul 1. Transpunerea la nivel național a directivelor UE relevante pentru economia circulară

Nr. crt.	Directive ale UE relevante pentru economia circulară	Transpunerea directivelor UE la nivel național
1	Directiva (UE) 2018/849 privind vehiculele scoase din uz, bateriile și acumulatorii, deșeurile de baterii și acumulatori și deșeurile de echipamente electrice și electronice	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2020 pentru modificarea și completarea art. 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 5/2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice
2	Directiva (UE) 2018/852 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje	Ordonanța Guvernului nr. 1/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje
3	Directiva (UE) 2018/850 privind depozitele de deșeurii	Ordonanța Guvernului nr. 2/2021 privind depozitarea deșeurilor
4	Directiva (UE) 2019/904 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului	Ordonanța Guvernului nr. 6/2021 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului

Nr. crt.	Directive ale UE relevante pentru economia circulară	Transpunerea directivelor UE la nivel național
5	Directiva (UE) 2018/851 privind deșeurile	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor
6	Directiva (UE) 2019/771 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/2021 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri
7	Directiva (UE) 2019/883 privind instalațiile portuare de preluare pentru predarea deșeurilor provenite de la nave	Ordonanța Guvernului nr. 9/2022 privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor provenite de la nave

Sursa: Proiecție proprie.

➔ Cum poate contribui o activitate economică la tranziția către o economie circulară

Potrivit art. 13 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088, o **activitate economică** se califică drept o activitate care contribuie în mod substanțial la tranziția către o economie circulară, inclusiv la prevenirea generării de deșeuri, la reutilizarea și la reciclarea acestora, în cazul în care:

- utilizează mai eficient resursele naturale, inclusiv materialele biologice și alte materii prime obținute în mod durabil, în procesul de producție, inclusiv prin:
 - reducerea folosirii de materii prime primare sau creșterea utilizării produselor secundare și a materiilor prime secundare; sau
 - măsuri privind folosirea eficientă a resurselor și eficiența energetică;
- crește durabilitatea și potențialul produselor de a fi reparate, modernizate sau reutilizate, în special în activitățile de proiectare și de fabricare;
 - crește potențialul de reciclare a produselor, inclusiv potențialul de reciclare a materialelor individuale conținute în respectivele produse, printre altele prin înlocuirea sau reducerea utilizării de produse și materiale care nu sunt reciclabile, în special în activitățile de proiectare și de fabricare;
 - reduce considerabil conținutul de substanțe periculoase și înlocuiește substanțele care prezintă motive de îngrijorare deosebită din materiale și produse pe durata întregului lor ciclu de viață, în conformitate cu obiectivele prevăzute în dreptul Uniunii, inclusiv prin înlocuirea acestor substanțe cu alternative mai sigure și prin asigurarea trasabilității;
 - prelungeste utilizarea produselor, inclusiv prin reutilizare, proiectare pentru longevitate, schimbarea destinației, dezasamblare, refabricare, modernizare și reparare și partajarea produselor;
 - sporește utilizarea materiilor prime secundare și a calității acestora, inclusiv printr-o reciclare de înaltă calitate a deșeurilor;
 - previne sau reduce generarea de deșeuri, inclusiv generarea de deșeuri din extracția mineralelor și din construcția și demolarea clădirilor;
 - sporește pregătirea pentru reutilizarea și reciclarea deșeurilor;
 - crește dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor necesare pentru prevenire, pentru pregătirea pentru reutilizare și reciclare, garantând totodată că materialele recuperate sunt reciclate ca materii prime secundare de înaltă calitate în producție, evitând astfel scăderea calității (*downcycling*);
 - diminuează la minimum incinerarea deșeurilor și evită eliminarea acestora, inclusiv depozitarea, în conformitate cu principiile ierarhiei deșeurilor;
 - evită și reduce generarea de deșeuri.

➤ Raportarea conform taxonomiei UE

Regulamentul (UE) 2020/852, cunoscut drept *Regulamentul privind taxonomia*, instituie criteriile pe baza cărora se determină dacă o activitate economică se califică drept durabilă din punctul de vedere al mediului, în scopul stabilirii gradului de sustenabilitate al unei investiții din aceeași perspectivă a mediului. Conform art. 8 din Regulament, orice entitate care face obiectul unei obligații de a publica informații nefinanciare trebuie să includă în declarația în acest sens informații cu privire la modul și măsura în care activitățile sale sunt asociate cu activități economice care se califică drept durabile din punctul de vedere al mediului.

Pentru a stabili sustenabilitatea unei activități economice din punctul de vedere al mediului, în regulament există o listă exhaustivă care include șase **obiective de mediu**, respectiv:

- atenuarea schimbărilor climatice;
- adaptarea la schimbările climatice;
- utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă și a celor marine;
- tranziția către o economie circulară;
- prevenirea și controlul poluării;
- protecția și refacerea biodiversității și ecosistemelor.

➤ Principalele sectoare economice din România cu impact semnificativ asupra mediului și sănătății umane

Tabelul 2. Principalele sectoare economice din România cu impact semnificativ asupra mediului și sănătății umane

Nr. crt.	Sectoare de activitate	Elemente cu impact semnificativ asupra mediului și sănătății umane
1	Agricultură și silvicultură	<ul style="list-style-type: none"> • emisiile de gaze cu efect de seră: peste 16% din aceste emisii pot fi atribuite agriculturii, deși absorbția netă de CO₂ de către sectorul forestier compensează aproximativ 20% din emisiile din alte sectoare la nivel național; • utilizarea excesivă a pesticidelor, erbicidelor și a îngrășămintelor chimice, precum și ineficiența sistemelor de irigații, care duc la pierderea biodiversității, la poluarea apei și la degradarea calității solului; • consumul nesustenabil de lemn: din cauza sărăciei și în lipsa surselor de aprovizionare cu lemn, populația a folosit perdelor de protecție precum copaci și arbuști pentru a obține lemn de foc.
2	Industria metalurgică	<ul style="list-style-type: none"> • emisiile de gaze cu efect de seră, modificările sistemelor terestre și acvatice, poluarea aerului, a apei și a solului, această industrie fiind foarte energofagă.
3	Industria chimică	<ul style="list-style-type: none"> • îngrășămintele, pesticidele și alte produse agrochimice, materialele plastice și cauciucul sintetic, săpunurile și detergenții, preparatele de curățare și lustruire, parfumurile și preparatele de toaletă, explozivii, cleiurile și fibrele artificiale; • emisiile de gaze cu efect de seră, consumul de energie, materialele periculoase, microplasticele.
4	Industria constructoare de mașini	<ul style="list-style-type: none"> • consumul ridicat de energie și emisiile de gaze cu efect de seră; • modul tradițional și conservator de producție, de exemplu, prin intermediul unor mecanisme de acționare mecanică alimentate cu motorină sau benzină care generează emisii de carbon.
5	Sectorul auto	<ul style="list-style-type: none"> • emisiile de gaze cu efect de seră, consumul de energie, substanțele chimice periculoase, extracția de materiale neregenerabile; • o treime dintre români dețin un autoturism, iar peste 45% dintre ele sunt mai vechi de 16 ani, România confruntându-se cu o cantitate considerabilă de deșeuri complexe reprezentate de vehiculele scoase din uz, pentru care nu dispune în prezent de o infrastructură de reciclare adecvată, modernă și automatizată; • industriile oțelului și aluminiului, insuficient tehnologizate, nu au capacitatea de a absorbi materialul reciclabil generat de piesele mecanice rezultate din casarea mașinilor vechi.

Nr. crt.	Sectoare de activitate	Elemente cu impact semnificativ asupra mediului și sănătății umane
6	Construcții	<ul style="list-style-type: none"> emisii de gaze cu efect de seră, consumul de energie, utilizarea terenurilor, epuizarea resurselor, poluarea aerului și a apei, poluarea fonică; deșeurile din construcții și desființări, care sunt transportate în mare parte la gropile de gunoi municipale sau sunt abandonate ilegal pe câmp pentru a evita plata costurilor și taxelor pentru depozitarea lor; sectorul construcțiilor și clădirilor reprezintă aproximativ 45% din consumul total de energie din România. Pentru a-și atinge obiectivele de eficiență energetică, fondul construit are nevoie de o performanță energetică sporită.
7	Alimente, băuturi și tutun	<ul style="list-style-type: none"> emisii de gaze cu efect de seră, consumul de apă și energie; ratele de reciclare a ambalajelor din plastic, hârtie sau sticlă care sunt utilizate pe scară largă ca materiale de ambalare pentru produse alimentare și băuturi, printre cele mai scăzute din UE.
8	Textile	<ul style="list-style-type: none"> consumul și poluarea apei, emisiile de gaze cu efect de seră, utilizarea materialelor neregenerabile, dimensiunea egalității de gen, microplasticele; tendențele actuale de modă, care conduc la volume mari de articole de modă de calitate scăzută, dificil de reciclat din cauza utilizării de materiale amestecate, fibre mixte și garnituri. Ca urmare, miliarde de produse se aruncă la gunoi, nevândute în depozite sau magazine, rămase nefolosite sau aflate în stare bună în dulapuri.
9	Sticlă	<ul style="list-style-type: none"> emisii de gaze cu efect de seră, poluarea aerului în timpul producției, consumul de energie, utilizarea materialelor neregenerabile; bunurile de consum cum ar fi sticla și ambalajele din acest material, care fac în continuare parte din deșeurile reziduale și sunt în general depozitate la groapa de gunoi.
10	Hârtie	<ul style="list-style-type: none"> defrișările, consumul de energie și apă, poluarea atmosferică; bunurile de consum cum ar fi hârtia și ambalajele din acest material, care fac în continuare parte din deșeurile reziduale și sunt în general depozitate la groapa de gunoi.
11	Materiale plastice	<ul style="list-style-type: none"> emisii de gaze cu efect de seră, utilizarea materialelor neregenerabile, poluarea aerului, poluarea marină, microplasticele; bunurile de consum cum ar fi plasticul și ambalajele din acest material, care fac în continuare parte din deșeurile reziduale și sunt în general depozitate la groapa de gunoi.
12	Echipamente electrice și produse electronice	<ul style="list-style-type: none"> emisii de gaze cu efect de seră, utilizarea materialelor neregenerabile, poluarea aerului; insuficiența punctelor de colectare municipale pentru acest tip de deșeuri.
13	Mobilier	<ul style="list-style-type: none"> exploatarea intensă a lemnului, materialele sintetice, poluarea solului; fabricarea mobilei, limitată de utilizarea resurselor naturale finite; folosirea unei varietăți de materiale sintetice și plastice dăunătoare pentru a îmbunătăți proprietățile produselor.
14	Turism	<ul style="list-style-type: none"> consumul de resurse, emisiile de gaze cu efect de seră, presiunea asupra ecosistemelor și a ariilor naturale protejate, poluarea apei, poluarea marină; activitățile turistice, identificate ca fiind una dintre principalele presiuni antropice de-a lungul litoralului românesc. Acestea pot cauza o degradare severă a mediului local, care, la rândul său, afectează interesul turistic al acestor locuri; poluarea marină cu plastic în regiunea Mării Negre.

Sursa: [Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, 2022.](#)

Este foarte important să cunoaștem ce impact au aceste sectoare economice asupra mediului și sănătății umane având în vedere faptul că ele contribuie într-un anumit procent la formarea produsului intern brut.

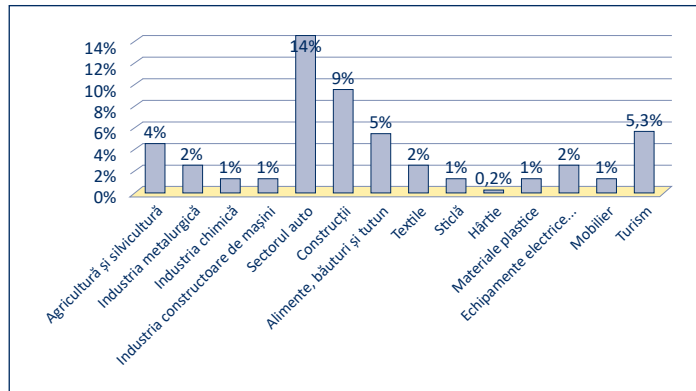


Figura 2. Ponderea sectoarelor economice la formarea PIB

Sursa: [Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, 2022.](#)

➔ Obiectivele-cheie pentru o tranziție către o economie circulară în România

Obiectivele-cheie ale Strategiei naționale privind economia circulară oferă cadrul care ghidează eforturile de tranziție către economia circulară ale țării noastre. Astfel, în concordanță cu strategiile naționale relevante care vizează o Românie durabilă, ecologică și echitabilă, se stabilesc următoarele **obiective-cheie**:



Figura 3. Obiectivele-cheie pentru o tranziție către o economie circulară în România

Sursa: [Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, 2022.](#)

➔ Contribuția profesioniștilor contabili la economia circulară

Profesioniștii contabili, membri ai CECCAR, ajută organizațiile să înțeleagă beneficiile financiare și sociale pe care le aduce adoptarea unor practici ce asigură un echilibru între aspectele legate de protejarea mediului înconjurător, coeziunea socială și creșterea economică.

Gândirea circulară are implicații asupra aplicării principiilor contabile și financiare, profesioniștii contabili fiind cei care pot evalua deciziile dincolo de valoarea financiară generată.

■ Rolul Coalition Circular Accounting

Coalition Circular Accounting (CCA) cuprinde un grup de experți și oameni de știință din domeniile financiar, contabil și juridic. Printre membri se numără NBA, Circle Economy, Invest-NL, ABN-AMRO, Rabobank, Alfa Accountants, KPMG, Allen & Overy, Sustainable Finance Lab, Impact Economy Foundation și oameni de știință asociați cu Nyenrode Business University și Avans University of Applied Sciences.

Activitatea CCA are ca scop identificarea și depășirea provocărilor de ordin contabil și financiar care împiedică tranziția către o economie circulară.

Cel mai recent raport al său, *Financial accounting in the circular economy: Redefining value, impact and risk to accelerate the circular transition*, este prezentat pe scurt în cadrul articolului intitulat *Financial Accounting Must Enable the Circular Economy*, publicat pe site-ul IFAC.

Modelele de afaceri circulare nu sunt încă o practică obișnuită în rândul companiilor sau contabililor, iar beneficiile acestora nu sunt bine înțelese. Circularitatea implică inovație în modelele de afaceri și în utilizarea resurselor, precum și în managementul financiar și în contabilitate.

Convocarea de forumuri cu părțile interesate relevante ajută la facilitarea dezbaterii și a alinierii cu privire la strategiile naționale pentru promovarea gândirii specifice economiei circulare și depășirea obstacolelor în tranziția circulară.

■ Recomandări pentru profesioniștii contabili în vederea promovării economiei circulare

Printre recomandările adresate profesioniștilor contabili pentru promovarea economiei circulare se numără următoarele:

- punerea în evidență a celor mai bune practici ale modelelor de afaceri circulare și studii de caz din domeniu care demonstrează soluții practice și beneficiile pentru părțile interesate și capitalul multiplu ale investiției în economia circulară;
- încorporarea afacerilor circulare în educația, formarea și dezvoltarea profesională ale contabililor, inclusiv în programele de educație și formare existente puse la dispoziția acestora, printre care se numără instruirea în materie de sustenabilitate și programele de dezvoltare profesională continuă;
- monitorizarea modului în care standardele de raportare în materie de sustenabilitate la nivel global și jurisdicțional tratează prezentarea informațiilor legate de economia circulară și utilizarea resurselor;
- acordarea de stimulente și sprijin politice pentru întreprinderi, inclusiv din perspectivă fiscală și a veniturilor, și asigurarea că schemele politice sunt proiectate pentru a obține rezultatele dorite.

■ Beneficiile raportării de sustenabilitate

Raportarea de sustenabilitate corect realizată aduce avantaje companiilor prin îmbunătățirea reputației corporative, creșterea încrederii clienților și a altor părți interesate, optimizarea guvernantei și a managementului riscurilor și mărirea gradului de atractivitate pentru investitori.

Impactul major pe care raportarea de sustenabilitate îl poate avea pe termen mediu și lung este legat în primul rând de îmbunătățirea standardului de viață și a sănătății oamenilor la nivel mondial. Presiunea externă, cerințele stakeholderilor și modul în care crește an de an nivelul de așteptări ale clienților și comunităților în care companiile își desfășoară activitatea creează valoare, aduc profit și sunt un factor de influență important în generarea schimbării.

➔ Organismele care sprijină economia circulară

Printre organismele guvernamentale autohtone care sprijină economia circulară se numără Comisia Națională privind Schimbările Climatice, Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă și Comitetul

interministerial privind schimbările climatice. Alte părți importante din sectorul privat, precum camerele de comerț, asociațiile profesionale și altele, includ Coaliția pentru Dezvoltarea României, Coaliția pentru Economie Circulară, Asociația Oamenilor de Afaceri din România, Confederația Patronală Concordia, Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, Green Report, asociațiile de mediu din țara noastră, Asociația Producătorilor de Porumb din România, PRO Ambalaje România, ProDEEE, Platforma Părților Interesate în Economia Circulară din România, ONG-uri precum Romania Green Building Council și Fundația Conservation Carpathia.

➔ Digitalizarea în contextul economiei circulare

Progresul în domeniul digitalizării este deosebit de important pentru tranziția către economia circulară. De exemplu, tehnologiile digitale pot urmări traseele produselor, componentelor și materialelor pentru a facilita dezvoltarea unor noi modele de afaceri care să schimbe accentul de la valoarea în tranzacție la valoarea în utilizare. De asemenea, acestea le permit întreprinderilor să funcționeze mai eficient, să reducă deșeurile, să extindă ciclul de viață al produselor și să diminueze costurile de tranzacție.

Platformele digitale pot facilita fluxurile de date, colaborarea și schemele de partajare în cadrul ecosistemelor cu mai multe părți interesate, permițând acumularea de cunoștințe colective și difuzarea modelelor de afaceri bazate pe principiile economiei circulare. În ciuda unor eforturi depuse de guvern pentru a promova digitalizarea informațiilor referitoare la mediu și pentru a facilita punerea lor la dispoziția publicului prin intermediul platformelor digitale, mai sunt încă multe de făcut în această privință, pentru a remedia unele lacune în materie de date privind economia circulară și pentru a facilita alinierea la obiectivele naționale și ale UE.

Este necesară o schimbare a modelelor de afaceri de la accentul pe maximizarea profitului prin minimizarea costurilor și a prețurilor pentru a obține tranzacții la accentul pe noi forme de a crea valoare, ca, de exemplu, prin îmbunătățirea eficienței resurselor, proiectarea pentru durabilitate și/sau modularitate, prin revânderea produselor folosite și/sau reparate sau prin adoptarea unui model de livrări cu plata bazată pe utilizare etc. Această schimbare este menționată în numeroase rapoarte și studii privind economia circulară.

Potențialul digitalizării de a contribui la economia circulară depinde în mare măsură și de alfabetizarea digitală a societăților. Utilizarea tehnologiilor digitale în vederea informării consumatorilor ajută semnificativ la reducerea generării de deșeuri.

Rata de alfabetizare digitală este încă foarte scăzută. În anul 2021, România avea cea mai mică și în scădere pondere din UE, de 28%, a persoanelor cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani care au competențe generale de bază în domeniul IT&C. Această cifră este semnificativ sub obiectivul UE, de 80%, stabilit pentru 2030 prin programul *Deceniul digital al Europei*.

➔ Sistemul de garanție-returnare, cel mai mare proiect de economie circulară al României

Sistemul de garanție-returnare (SGR) este cel mai important proiect de economie circulară din zona de mediu a României. El începe cu punerea pe piața românească a produselor de către producători/importatori, acest moment reprezentând intrarea ambalajelor în sistem. Aceștia vând produsele către comercianții de tip retail sau HoReCa fie direct, fie prin intermediul distribuitorilor.

Consumatorii sau utilizatorii finali achiziționează produsele de la comercianți, iar după consumarea lor returnează ambalajele la orice punct de returnare din magazine, fără să fie necesară prezentarea unui bon fiscal sau returnarea la magazinele de unde au fost cumpărate produsele.

Comercianții care dețin puncte de returnare colectează astfel ambalajele de la consumatori, care sunt ridicate ulterior de la ei de către RetuRO, prin intermediul operatorilor de transport parteneri.

Ambalajele sunt transportate la centrele de numărare și sortare RetuRO, unde sunt numărate, sortate, balotate și trimise companiilor de reciclare. Ajunse aici, acestea sunt reciclate și astfel transformate în noi ambalaje pe care producătorii le achiziționează ulterior și le folosesc pentru a pune pe piață noi produse.

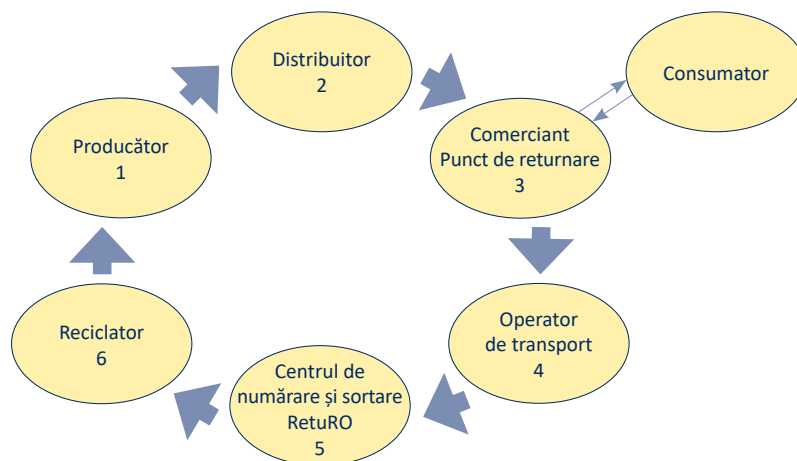


Figura 4. Circuitul ambalajelor în sistemul de garanție-returnare

Sursa: Stănciulescu, 2024.

■ Elementele financiare incluse în circuitul RetuRO

Elementele financiare care intră în circuitul ambalajelor returnabile sunt garanțiile de returnare oferite de comercianți consumatorilor și tariful de gestionare. Acestea sunt plătite de RetuRO comercianților. De asemenea, unul dintre elementele financiare incluse în circuit este costul accesoriilor de colectare pe care comercianții îl plătesc către RetuRO. Totodată, producătorii/importatorii de produse în ambalaje SGR sunt obligați să-i achite administratorului SGR un tarif de administrare conform contractului încheiat cu acesta.

La achiziționarea produselor de la producători/importatori/distribuitori, comercianții plătesc separat valoarea garanțiilor aferente produselor ambalate în ambalaje SGR, în baza facturilor pe care le primesc de la ei.

Comercianții își recuperează garanțiile plătite producătorilor/importatorilor/distribuitorilor de la consumatori, care le achită atunci când achiziționează produsele. Această garanție trebuie evidențiată de comerciant pe bonul fiscal aferent achiziției.

Comercianții trebuie să le returneze consumatorilor garanțiile aferente ambalajelor SGR conforme aduse de aceștia la punctele de returnare/în magazine, urmând să recupereze sumele respective prin predarea lor către RetuRO, care le va factura și plăti.

Pe lângă valoarea garanțiilor, RetuRO va factura și le va achita comercianților un tarif de gestionare, prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 1.074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care le recompensează eforturile de colectare a ambalajelor de la consumatori.

➔ Exemple de bune practici privind economia circulară (https://codsustenabilitate.gov.ro/doc/documente/Ghid_privind_utilizarea_Codului_Roman_al_Sustenabilitatii.pdf)

Fenix Outdoor International AG a declarat în anul 2021 următoarele:

„În strategia noastră pentru 2025 am identificat protejarea climei (aprovizionare cu energie regenerabilă, transport eficient, reducerea utilizării resurselor, tehnologii inovatoare) ca fiind unul dintre domeniile de bază pe care dorim să le abordăm și am înregistrat progrese pe care le raportăm. De asemenea, circularitatea, reducerea ambalajelor și a materialelor de intrare de origine îndoielnică, precum și țările cu risc (definite ca interzise) reprezintă domenii pe care le abordăm în mod constant. De asemenea, dorim să implicăm oamenii într-un stil de viață mai sustenabil prin sistemul nostru intern «A Greener Choice», așa cum se poate observa în raportul CSR 2021.”

„Unul dintre obiectivele noastre strategice este să progresăm către modele circulare de afaceri și servicii. În 2021 am reușit să facem progrese în îngrijire și reparare, produse second-hand și închirierea de produse.”

BRAIN Biotech AG a declarat în anul 2021 următoarele:

„BRAIN este în principal un producător și furnizor de B2B. Majoritatea materialelor noastre de ambalare sunt, prin urmare, de natură profesională, cum ar fi containerele cu destinație specială. Acestea sunt folosite într-un mod circular. Pentru expedierea unor cantități mai mici folosim aproape în întregime carton reciclat sau materiale de ambalaj reutilizate.”.

Croozer GmbH a declarat în anul 2021 următoarele:

„Scopul nostru la Croozer este de a reduce utilizarea resurselor naturale, fie ele fosile sau primare. Ne dorim să reducem extracția de resurse din natură. Produsele noastre sunt fabricate din aluminiu, oțel inoxidabil, diverse materiale plastice și alte materiale. Aluminiul, de exemplu, necesită extragerea minereului de bauxită, în timp ce materialele plastice primare sunt fabricate din materiale derivate din petrol. Procesele noastre de producție necesită furnizarea de resurse naturale sub formă de surse de energie, iar ambalajul nostru necesită carton și alte materiale plastice. Sursele de energie (diesel, petrol, electricitate) sunt, de asemenea, necesare pentru logistică. Doar faza noastră de utilizare este practic fără emisii, datorită faptului că remorcile noastre de biciclete, care sunt utilizate în contextul ciclismului ca mod de transport, contribuie la o mobilitate fără emisii. Ne dorim să reducem acest impact, motiv pentru care am integrat în mod clar obiectivele și măsurile respective în strategia noastră: de exemplu, lucrăm pentru a crește capacitatea de reciclare a componentelor produselor noastre și ponderea materialelor reciclate în produsele noastre. Nu sunt disponibile date concrete de consum pentru perioada curentă de raportare. Totuși, aceste date vor fi furnizate în anul următor.”.

➔ Concluzie

Economia circulară joacă un rol esențial la nivel global, deoarece reduce efectul activităților economice asupra mediului și diminuează deșeurile și substanțele periculoase în toate etapele ciclului lor de viață, fiind o provocare internațională.

Pe lângă avantaje, economia circulară prezintă și unele dezavantaje, cel mai important fiind necesitatea reconversiei profesionale a persoanelor ale căror locuri de muncă sunt legate de economia liniară.

Bibliografie

1. Stănculescu, E. (2024), *Sistemul de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile*, CECCAR Business Review, nr. 2, pp. 29-37, <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2024.02.04>.
2. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (2022), *Strategia națională privind economia circulară. Proiect*, <https://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Strategia%20Nationala%20privind%20Economia%20Circulara%20-%20var%20finala.pdf>.
3. Hotărârea Guvernului nr. 1.074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile, republicată în Monitorul Oficial nr. 1.120/21.11.2022, cu modificările și completările ulterioare.
4. Hotărârea Guvernului nr. 1.172/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind economia circulară, publicată în Monitorul Oficial nr. 943 bis/27.09.2022.
5. Hotărârea Guvernului nr. 1.117/2023 privind aprobarea Metodologiei pentru raportarea durabilității – Codul român al sustenabilității, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.052 bis/21.11.2023, cu modificările ulterioare.
6. Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088, publicat în Jurnalul Oficial nr. L 198/22.06.2020.
7. <https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2022/09/PAIB-Circular-Economy-IFAC-Royal-NBA-RO.pdf>
8. https://codsustenabilitate.gov.ro/doc/documente/Ghid_privind_utilizarea_Codului_Roman_al_Sustenabilitatii.pdf
9. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:ro:PDF>
10. https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/pib_tr4r2023_1.pdf